

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

DIVINA **na roky 2016 – 2026**

Apríl 2016

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DIVINA ..	5
2.1 Všeobecná charakteristika	5
2.1.1 Vznik a stručná história obce.....	5
2.1.2 Geografické údaje	6
2.1.3 Reliéf, klíma, vodstvo.....	6
2.1.4 Demografické údaje	7
2.1.4.1 Národnostná štruktúra	9
2.1.4.2 Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity	9
2.1.4.3 Vzdelanostná štruktúra	9
2.1.5 Sídelná štruktúra	10
2.1.6 Vybavenosť bytového fondu	11
2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity	11
2.1.8 Kultúrne pamiatky a zaujímavosti obce	11
2.2 Infraštruktúra	13
2.2.1 Sociálna infraštruktúra	13
2.2.1.1 Školstvo a materská škola	13
2.2.1.2 Zdravotníctvo	14
2.2.1.3 Knižnica	14
2.2.1.4 Kultúrne domy	14
2.2.1.5 Cintoríny a domy smútku	15
2.2.1.6 Sociálna starostlivosť	15
2.2.1.7 Hasičská zbrojnica	15
2.2.1.8 Športové aktivity	15
2.2.1.9 Spoločenské organizácie a politické strany	16
2.2.2 Technická infraštruktúra	16
2.2.2.1 Energetické siete	16
2.2.2.2 Pošta a telekomunikácie	17
2.2.2.3 Vodovod	17
2.2.2.4 Kanalizácia	17
2.2.2.5 Plynofikácia	18
2.2.2.6 Skládky a komunálny odpad	18
2.3 Analýza hospodárstva	19
2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	19
2.3.2 Priemysel	20
2.3.3 Doprava	20
2.3.4 Finančný sektor	21
2.3.5 Cestovný ruch	21
2.3.6 Iné aktivity	23
3. SAMOSPRÁVA	24
3.1 Komunikácia v obci	25
3.2 Majetok obce	25
4. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	27
5. SWOT ANALÝZA	28
6. STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE ..	31
6.1 Vízia	31
6.2 Rozvojový potenciál	31
6.3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce	32
6.4 Priority rozvoja obce Divina, ciele. Aktivity	34
7. ZOZNAM LITERATÚRY	43

ÚVOD

V rámci reformy štátnej správy prešla značná časť kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky. Tým miestna samospráva nadobudla aj vyššiu zodpovednosť za všeobecný rozvoj spravovanej obecnej komunity. Vychádzajúc z týchto zmien, ale i praktických potrieb zabezpečenia finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ŠF EÚ) pre potreby ekonomicko - sociálneho rozvoja obce je potrebné zabezpečiť základné územné plánovacie dokumenty a to:

- Územný plán obce
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR)

Vzhľadom k tomu, že obec Divina má viac než 2000 obyv. má vypracovaný územný plán. Ten je považovaný za základný nástroj územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce. Komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia a zosúladuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a územnú stabilitu a stanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Územný plán bol vyhotovený v auguste 2006 a jeho zhotoviteľom bol Ing. arch. Rudolf Tupý.

Vypracovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyplýva zo zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, ktorý v článku I. § 2 odst. k) definuje na obce prechod v oblasti regionálneho rozvoja nasledovne:

- vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,
- vypracovanie plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja a
- koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracovaní programov rozvoja obcí.

Na uvedený zákon nadväzuje zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ktorý vymedzuje základné programové dokumenty, ktorých prostredníctvom sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja. Podpora je zameraná predovšetkým na dosiahnutie vyváženého hospodárskeho a sociálneho rozvoja, odstraňovanie, alebo zmierňovanie rozdielov v úrovni rozvoja regiónov a na trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj. Základným programovým dokumentom pre obce, ktorý vymedzuje uvedený zákon je Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pričom zákon súčasne definuje jeho základnú štruktúru.

V zmysle uvedeného zákona PHSR obsahuje:

1. analytickú časť:
 - analýzu hospodárskeho a sociálneho prostredia obce
 - SWOT analýzu
2. stanovenie strategických cieľov jej rozvoja a výber priorít,
3. zostavenie projektových zámerov,
4. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu

PHSR obce je strednodobý rozvojový programový dokument. Dokument je spracovaný na roky 2016 – 2025 a zohľadňuje aj územno-plánovaciú dokumentáciu a bral do úvahy aj Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z roku 2007.

Nevyhnutnosť vypracovania PHSR vyplýva aj z potreby dokladovať súlad predkladaných projektových žiadostí uchádzajúcich sa o spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov Európskej únie s plánmi samosprávnych krajov i programami rozvoja obcí, ako aj združení obcí.

Na základe sociálno-ekonomickej analýzy prostredia a identifikovania silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození stanovuje základné smery rozvoja obce a stáva sa tak dokumentom ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja a konkrétnych rozvojových zámerov obce.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja vychádza zo záujmu občanov a vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami a zámermi rozvoja širšieho územia regiónu Horného Považia, Žilinského samosprávneho kraja, resp. Mikroregiónu Hričov.

Význam vypracovania plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce spočíva v tom, že obec tým splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania (plánovania). Uvedený princíp viaže poskytovanie podpory zo zdrojov Európskej únie na vypracovanie programových dokumentov, pričom programovým dokumentom na úrovni obce je PHSR.

Možnosť získania finančných zdrojov z rozpočtu Európskej únie, ako aj rozpočtu Slovenskej republiky je spravidla viazaná aj na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové priority z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov súkromných investorov. Preto prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby plánu rozvoja, umožní obci zorientovať sa v škále podporných zdrojov, ako aj podmienkach podmieňujúcich získanie spomenutých zdrojov.

Stanovenie si priorít vlastného rozvoja umožní obci Divina jej ďalší rozvoj nielen v strednodobom, ale aj v dlhodobom horizonte, založený na cielenej stratégii a nie na náhlych a nekoordinovaných rozhodnutiach. Takáto stratégia musí vychádzať z uvedomenia si vlastnej jedinečnosti a prínosu nielen pre samotnú obec, ale aj z aspektu Mikroregiónu Hričov, širšieho regiónu Horného Považia, Žilinského kraja, či štátu.

Z plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý bol zostavený aj za spoluúčasti starostu obce, ako aj účasti občanov môžu vychádzať aj projekty miestnych subjektov.

Predložený plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vychádza zo súčasného stavu poznania a rozvojových potrieb obce. Je preto len prirodzené, že tento plán nie je definitívne uzavretý, ale s meniacim sa poznaním, resp. podmienkami sa môže meniť, resp. prispôsobovať. Aj preto plán bude zohľadňovať a zabezpečovať, aby aj budúce myšlienky a projekty našli svoje uplatnenie.

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DIVINA

2.1 Všeobecná charakteristika

Obec Divina sa nachádza v južnej časti východných Javorníkov v dolinách Divinského a Lúckeho potoka. Z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, z regionálneho hľadiska do regiónu Horného Považia a z hľadiska vyššieho samosprávneho územného celku do Žilinského samosprávneho kraja. Z hľadiska kategorizácie územno štatistickej jednotky EUROSTAT patrí do úrovne NUTS V.

Pôvodne obec bola združená spolu s obcami Dlhé Pole, Divinka a Svederník v „MIKROREGIÓNE JAVORNÍKY VÝCHOD“. Od roku 2012 je združená s ďalšími 11 obcami v „MIKROREGIÓNE HRIČOV“. Jedná sa o dobrovoľné záujmové neziskové združenie obcí nezávislých na politických stranách. Hlavným predmetom činnosti združenia je napomáhať a vytvárať podmienky na plnenie úloh združených obcí a to najmä v oblastiach:

- sociálnych vecí
- starostlivosti o životné prostredie
- miestnej doprave
- školstva a kultúry
- miestneho cestovného ruchu

2.1.1 Vznik a stručná história obce

I keď nie je celkom isté, ale už pred 20000 rokmi sa pravdepodobne po chotároch Diviny túlal človek. V jej katastri sa nachádza viacero významných nálezísk, dokazujúcich prvé osídlenie Diviny, resp. jej častí už pred uvedenými rokmi

Neskôr archeologické lokality okolo Diviny dokázali, že severné Slovensko tvorilo zázemie Veľkej Moravy. Slovanské sídliskové nálezy pochádzajú z 11 - 12 stor. Prvá písomná zmienka o obci je zo dňa 11.12.1244, kedy uhorský kráľ Bélo IV za verné služby na rôznych vojenských výpravách, ale najmä za tatárskeho vpádu daroval uprázdnenú a obyvateľmi opustenú zem komesovi Bohumírovi, synovi Sobeslava. Ohraničenie darovaného územia je vyznačené v listine Adama, nitrianskeho biskupa. V tejto listine sa okrem iných obcí spomína aj Divina. Stredoveká obec Divina vystupuje v archívnych dokumentoch po prvý krát roku 1325 a v roku 1332 už platila kňazský desiatok. Je pravdepodobné, že Divina dostala žilinské práva od Matúša Csáka, ktorý určil jej hranice. Pôvodne ju vlastnila rodina Divinskovcov. V roku 1393 patrila panstvu Lietava, neskôr patrila obec panstvu Budatín.

V roku 1598 mala 32 domov, v roku 1784 už 227 domov a 1326 obyvateľov. I keď v roku 1828 bol počet domov o 13 nižší, počet obyvateľov vzrástol na 1437 a v roku 1880 už na 2707.

Obyvatelia sa prevažne zaoberali poľnohospodárstvom, keď popri chove dobytky, ošípaných, oviec, kôz a hydiny pestovali najmä obilniny, strukoviny, pohánku, kapustu, ľan, konope a krmoviny, a prácou v lesoch. Časť obyvateľov sa zaoberala drotárstvom. V 19. stor. tu bola pálenica. V minulosti tu bol aj funkčný mlyn a kováčska dielňa.

Obec Lúky sa spomína v roku 1458 a patrila viacerým zemianskym rodinám (Svedernický, Maršovský, Nedecký, Súľovský). V r. 1598 mala 17 domov, v roku 1828 už 51 domov a 403 obyvateľov. K Divine bola pripojená pred I. svetovou vojnou 22. septembra 1911.

Drevené domy stáli na kamenných podmurovkách, ktoré boli niekedy omietnuté a natreté na bielo vápnom. Strechy boli pokryté slamou, neskôr šindľom a novšie eternitom, škridlou a plechom. Pôvodne sa stavali v blízkosti potoka, aby nemali ďaleko k vode. Príbytky boli jednoduché, hlavným priestorom bola kuchyňa. Obyvatelia si domy budovali sami, hlavne svojpomocou. Zariadenie bolo jednoduché, ale funkčné.

2.1.2 Geografické údaje

Divina leží v severozápadnej časti Žilinského okresu a rovnako aj v severozápadnej časti Slovenska, 9 km severozápadne od okresného a krajského mesta Žilina. Rozloha obce je 2 188 ha. Jedná sa o potočnú radovú dedinu, so zástavbou najmä popri vodných tokoch, ktorej nadmorská výška sa pohybuje od 355 do 910 m n.m., pričom stred obce má výšku 381 m n.m. Katastrálne hraničí na juhu s obcami Divinka, Svederník a Marček, na západe s Dlhým Polom, na severe s Dlouhou nad Kysucou, ktorá pôvodne až do roku 1953 patrila k Divine a vo východnej časti mestskou časťou Vranie s mestom Žilina a obcami Rudinská, Rudinka a Rudina.

Divina mala viacero osád, ktoré výstavbou postupne splynuli s obcou, takže v súčasnosti k obci patria len dve osady a to na severe Žižovia a na východe Balovce.

2.1.3 Reliéf, klíma a vodstvo

Obec Divina sa rozprestiera v dolinách Divinského a Lúckeho potoka vo východnej časti Javorníkov na južnom okraji Podjavorníckej vrchoviny oddelenej od ústredného chrbta Javorníckou brázdou. Vrchovina je rozčlenená prelomovými dolinami svahových potokov stekajúcich z hlavného chrbta pohoria do viacerých čiastkových chrbtov s nadmorskou výškou 500 – 600 m. Zaujímavé územie je tvorené flyšovým pásmom. Na severe vystupuje hrubý komplex pieskocov s vložkami ílovcov, v južnej časti mohutný flyšový komplex s prevládajúcimi polohami sivých vápнитých ílovcov. V nadloží vystupujú plošne a objemovo rozsiahle akumulácie kvartérnych svahovín a sutín, pričom ich hrúbka sa pohybuje od 0,3 do 3,5 m a zriedkavo až do 6 m.

Na území obce sa nevyskytujú žiadne surovinové zdroje.

Javorníky svojím miernym charakterom hrebeňa poskytujú vynikajúce podmienky pre letnú i zimnú turistiku.

Hydrograficky územie spadá do povodia Váhu. Odvodňované je Divinským potokom, ktorý je jeho pravostranným prítokom. Je bystrinného charakteru. Pramení v Javorníkoch v nadmorskej výške 780 m n.m. Tečie v dĺžke 8,7 km južným smerom a pri obci Divinka vo výške 325 m ústí do Hričovskej priehrady na rieke Váh. Priamo v obci sa do Divinského potoka z pravej strany vlieva Lúcky potok.

Vodný režim tokov patrí k stredohorskej oblasti s maximálnymi prietokmi v marci a v apríli (obdobie topenia snehu) a minimálnymi prietokmi v zimných mesiacoch.

Na území obce sa nachádzajú 4 pramene, ktoré súčasne slúžia ako zdroje obecného vodovodu. Vo Vlastivednom slovníku obcí na Slovensku z roku 1977 sa vo východnej časti obce spomína aj soľný prameň.

Z klimatologického hľadiska územie spadá do mierne teplej oblasti. Priemerné ročné teploty sa pohybujú od 7 do 8° C. Vyššie položené horské údolia a priľahlá časť Javorníkov do mierne chladnej až chladnej klimatickej oblasti. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou v rozmedzí –3 až –6° C, najteplejším mesiacom je júl s priemernými teplotami 15 – 18° C.

Úhrn zrážok je 700 – 1000 mm s maximom prevažne v apríli a minimom v decembri až februári. Podobne ako v iných častiach Slovenska aj tu prevládajú vetry severného a severozápadného smeru.

Lesy sú listnaté s prevahou zmiešaných bukovo-dubových lesných porastov, ale hospodárske lesy sú zamerané v podstate monokultúrne na smrek. Na skalnatom podloží sa pomerne dobre darí aj borovici. Na hornom konci obce sa nachádza zvyšok na Slovensku už vzácného jedľového lesa.

2.1.4 Demografické údaje

Celkový počet obyvateľov obce k 31.12.2014 činil 2398. Vzhľadom k rozlohe obce 2188 ha je hustota zaľudnenia 109 obyvateľov na km².

Vývoj počtu obyvateľov podáva nasledovná tabuľka:

Rok	Počet obyvateľov
1869	1 943
1880	1 484
1890	1 521
1900	1 678
1910	1 714
1921	1 833
1930	2 162
1950	1 867
1961	2 707
1970	2 967
1980	2 848
1991	2 385
2001	2 528
2003	2 530
2005	2 522
2010	2 474
2014	2 398

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí 1850 – 1970. FŠÚ, Praha 1978
Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina (po roku 1970)

Z tabuľky vyplýva, že v sledovanom období najvyšší vzrast počtu obyvateľov bol v rokoch 1950 – 1970, keď počet obyvateľov vzrástol o 1100, pričom v roku 1970 bol zaznamenaný

ich najvyšší stav. Od uvedeného roku do roku 1991 sa počet obyvateľov znížil o 439. V rokoch 1991 až 2003 síce počet obyvateľov stúpol o 149, ale po uvedenom roku dochádza k ich sústavnému poklesu..

Z hľadiska štruktúry podľa pohlavia (r.2014) je stav medzi počtom mužov – 1 198 a žien 1 200 prakticky vyrovnaný. Pri percentuálnom vyjadrení tvoria muži 49,96 % a ženy 50,04 %.

Pri porovnaní vekových skupín obyvateľstva, prevláda v roku 2014 u mužov skupina 25 – 29 ročných – 111, u žien 20 – 24 ročných – 114, ako to vyplýva aj z nasledovnej tabuľky:

Veková skupina	Muži	Ženy	Spolu
0 - 4	68	75	143
5 - 9	55	64	119
10 - 14	62	47	109
15 - 19	88	88	176
20 - 24	96	114	210
25 - 29	111	86	197
30 - 34	80	96	176
35 - 39	107	83	190
40 - 44	96	80	176
45 - 49	77	71	148
50 - 54	93	67	160
55 - 59	96	84	180
60 - 64	72	60	132
65 - 69	40	40	80
70 - 74	33	37	70
75 - 79	9	54	63
80 - 84	11	42	53
85 - 89	4	17	21
90 - 94	3	6	9
95 - 99	0	0	0
100 +	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina

Percentuálna skladba obyvateľov podľa veku a pohlavia je nasledovná:

muži

0 – 14 roční 7,7 % 15 – 59 roční 35,0 %, 60 a viac roční 7,7 %.

ženy

0 – 14 ročné 7,7 %, 15 – 54 ročné 31,9 %, 55 a viac ročné 10,6 %

Z obyvateľstva v produktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych mužov činí 73,2 % a u žien 57,9 %. Z obyvateľstva v poproduktívnom veku je ekonomicky aktívnych 0,7 %.

V roku 2014 sa v obci narodilo 31 detí, z toho 13 mužov a 18 žien. V rovnakom veku zomrelo 22 osôb, z toho 17 mužov a 5 žien. Na celkovom prirodzenom prírastku 9 sa podieľali len ženy, ktorých počet vzrástol o 13, pričom u mužov bol pokles o 4 osoby.

Uvedený stav sa nepriaznivo odzrkadľuje aj v indexe starnutia obyvateľov. Jedná sa o pomer obyvateľov v poproduktívnom veku k obyvateľom v predproduktívnom veku. Tento v priemere dosahuje hodnotu 1,19 % zatiaľ čo u mužov je stav vyrovnaný, u žien to je 1,38 %.

V sledovanom období sa z obce celkovo vystaľovalo 22 ľudí, z toho 10 mužov a 12 žien, pričom 28 osôb sa prisťahovalo, z toho 18 mužov a 10 žien, čo znamená, že pri prirodzenom prírastku 9 osôb a kladnom salde migrácie v počte 6 osôb sa počet obyvateľov zvýšil o 15.

Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce je evidovaná v rôznych formách stavebnej činnosti a to 17,68 %. Nasledujú – maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov 6,97 %, verejná správa 4,96 %, vzdelávanie 4,53 %, zdravotníctvo 4,09 %, rovnako 4,09 % aj výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení, veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov 4,01 %, a pozemná doprava 3,40 %. Zatiaľ čo prevažná časť ekonomicky aktívnych mužov pracuje v stavebníctve 27,62 %, výrobe kovových konštrukcií 6,20 %, pozemnej doprave 4,58 % a verejnej správe 3,69 %, ekonomicky aktívne ženy prevažne pracujú v maloobchode okrem motorových vozidiel a motocyklov 12,10 %, vzdelávaní 8,70 %, zdravotníctve 7,22 %, verejnej správe 6,79 % a veľkoobchode 4,67 %.

Počet fyzických osôb podnikateľov podľa právnych noriem je 204, z toho živnostníkov 195, v slobodných povolaniach 4 a samostatne hospodáriacich roľníkov 5.

Prevažná časť ekonomicky aktívnych osôb 888 dochádza do zamestnania, čo je 77,35 %.

Nezamestnanosť v obci je o niečo nižšia než súčasný celoštátny priemer a činí 9,43 %.

2.1.4.1 Národnostná štruktúra

V štruktúre obyvateľstva podľa národnosti, ktoré žije na území obce Divina podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 je dominantnou národnosťou národnosť slovenská na ktorú pripadá 96,93 %, na českú 0,37 %, inú 0,04 % a u 2,66 % obyvateľov nebola národnosť zistená.

2.1.4.2 Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity

Najpočetnejšie zastúpenie v štruktúre podľa náboženského vyznania majú rímski katolíci a to 91,90 %. Znamená to, že len zvyšných 8,10 % pripadá na iné, resp. nezistené náboženské vyznania, pritom najviac pripadá na osoby bez vyznania a to 1,87 %. U 5,61 % nebolo náboženské vyznanie zistené.

2.1.4.3 Vzdelanostná štruktúra

Ak nepočítame detskú populáciu do 16 rokov potom je štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a podľa najvyššie skončeného stupňa školského vzdelania nasledovná:

Stupeň vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	%
Základné	143	251	394	16,36
Učňovské (bez maturity)	327	161	488	20,27
Stredné odborné (bez mat.)	196	126	322	13,37

Učňovské s maturitou	64	47	111	4,61
Stredné odborné s maturitou	171	224	395	16,40
Úplné stredné všeobecné	15	47	62	2,57
Vyššie odborné vzdelanie	4	8	12	0,49
Vysokoškolské bakalárske	7	31	38	1,58
VŠ magisterské, inžinierske.,	39	60	99	4,11
VŠ doktorandské	5	4	9	0,37
Vysokoškolské spolu	51	95	146	6,06
VŠ podľa zamerania:				
- technické vedy	25	24	49	33,56
- spoločenské vedy	14	49	63	43,15
- zdravotníctvo	2	9	11	7,53
- ostatné	10	13	23	15,75
Bez školského vzdelania	205	200	405	16,82
Bez udania vzdelania	31	42	73	3,03

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že viac než 1/5 obyvateľov z hľadiska vzdelania má ukončené len učňovské školstvo bez maturity, pričom väčší podiel pripadá na mužov 13,58 % než na ženy 6,69 %. Ďalej nasledujú takmer rovnako početne zastúpené – stredné odborné vzdelanie s maturitou, kde prevažuje podiel žien 9,30 % oproti mužom 7,10 % a základné vzdelanie v ktorom podobne ako u predchádzajúceho prevažuje podiel žien 10,42 % oproti 5,94 % mužov.

Vysokoškolské vzdelanie má 6,06 % obyvateľov. Viac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov pripadá na ženy 3,94 % než mužov 2,12. Z hľadiska študijných odborov majú prevahu spoločenské vedy 43,15 % pred technickými vedami 33,56 %.

Bez školského vzdelania je evidovaných 405 osôb, čo je 16,82 %. Z hľadiska štruktúry podľa pohlavia je pomer takmer vyrovnaný, keď na mužov pripadá 8,51 % a na ženy 8,31 %.

2.1.5 Sídlná štruktúra

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa v obci nachádzalo 714 domov. Z nich trvalo obývaných bolo 504, čo predstavuje 70,59 %. Viac než 80 % pripadá na rodinné domy. Za rodinný dom považujeme stavbu v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy všetkých miestností určená na bývanie. Môže mať najviac 3 samostatné byty a najviac 2 nadzemné podlažia a podkrovie. V obci sa nachádza aj jeden bytový dom.

Z neobývaných domov je 29,70 % určených na rekonštrukciu, 14,06 % má zmenu vlastníkov, 12,50 % je v prestavbe, 22,65 % je nespôsobilých na bývanie a 21,09 % sú neobývané z iných dôvodov.

Z hľadiska obdobia výstavby najväčší počet domov sa postavil v rokoch 1946 – 1990 a to 74,68 %. Do roku 1945 bolo postavených 15,19 % domov, v rokoch 1991 – 2000 6,69 %, a po roku 2001 3,44 % domov.

V uvedenom bytovom fonde sa spolu nachádza 775 bytov, z toho 647 trvalo obývaných a 128 bytov neobývaných. Z neobývaných bytov je 39 určených na rekonštrukciu, rovnaký

počet bytov 39 je neobývaných z iných dôvodov, 18 bytov z dôvodu zmeny vlastníkov a 26 bytov je nespôsobilých na bývanie. Zvyšok pripadá na nezistenú obývatel'nosť. Väčšina bytov 87,42 % sa nachádza v rodinných domoch a 10,51 % pripadá na vlastné byty v bytových domoch. Len zlomok bytov pripadá na družstevné, obecné a iné byty.

Prevažná časť bytov 33,53 % má 3 obytné miestnosti, 30,76 bytov má 5 a viac obytných miestností, 22,57 % má 4 obytné miestnosti, 9,74 % má 2 a 3,47 % jednu obytnú miestnosť. Podľa veľkosti obytnej plochy v m² prevažuje rozloha o výmere 40 – 80 m² čo je 63,07 %, 14,06 % pripadá na rozlohy 81 - 100 m², 13,60 % na plochy do 40 m² a 9,27 % na plochy so 100 a viac m². Za byt sa považuje miestnosť, alebo súbor miestností a ich príslušenstvo, ktoré sú určené a slúžia na trvalé bývanie, pričom tvoria stavebno-technický celok.

2.1.6 Vybavenosť bytového fondu

V rámci trvalo obývaných bytov môžeme konštatovať, že väčšina bytov 73,64 % má lokálne ústredné kúrenie, 2,72 % má diaľkové ústredné kúrenie, iný typ kúrenia má 22,79 % bytov. Dominantnými vykurovacími médiami sú pevné palivo 61,98 %, a plyn 33,67 %. Na elektrinu pripadá len 2,85 % domácností.

Na verejný vodovod je v súčasnosti napojená len polovica obce. Vodovodná sieť má dva zdroje a to vlastný obecný vodovod na ktorý pripadá cca 60 % a na verejný vodovod Severoslovenských vodární a kanalizácií 40 %. Zvyšná časť obce ako zdroj vody využíva vlastné studne.

Keďže kanalizácia dosiaľ v obci nie je, prevažná časť domov je napojená na septik, resp. žumpu, pričom v poslednom období sa budujú aj domové čističky odpadových vôd.

2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity

Obec Divina má uzatvorenú zmluvu o spolupráci s obcou Breznica, ktorá sa nachádza vo Wadovickej župe v Malopoľskom vojvodstve, pomerne blízko významného kultúrneho a historického mesta Krakov v Poľskej republike. Spolupráca by mala byť zameraná na spoločné projekty a výmeny v kultúrnej, ekonomickej, technologickej a športovej oblasti.

Poľovné združenie Ráztoka má nadviazané družobné vzťahy s obcou Kateřinice pri Novom Jičine v Českej republike

Popri uvedených činnostiach by vzájomné vzťahy mohli byť založené aj na prezentácii nášho umenia, vzájomnej spolupráci seniorov, aktívnej účasti na slávnostiach družobných obcí, recipročnej výmene rodín a pod. Uvedené aktivity by mohli napomôcť prezentácii a zviditeľneniu sa obce a tým prispieť k rozvoju cestovného ruchu.

2.1.8 Kultúrne pamiatky a zaujímavosti obce

Na území obce sú evidované dve archeologické náleziska a to v lokalite Goralová s pravekými sídliskovými nálezmi a v lokalite Hradisko s nálezmi z obdobia stredoveku.

Pamätihodnosťou obce je barokový kostol sv. Ondreja. Postavený bol v rokoch 1773 – 1779 a v rokoch 1947 – 1948 bola na ňom vykonaná rekonštrukcia. Na jeho rekonštrukcii

a obnovy sa aktívne finančne aj fyzicky podieľala obec. Jeho súčasný technický stav je na uspokojivej úrovni. Kostol je v správe Farského úradu Divina.

V blízkosti kostola sa nachádza baroková socha sv. Jána Nepomuckého z konca 18. stor.

Nevšednou udalosťou bol dňa 24.7.1837 pád 10,4 kg meteoritu. Pre svoj krásny tvar bol v polovici 19. stor. označený za kráľa všetkých európskych kamenných meteoritov. Jeho rozmery boli dĺžka 24 cm, šírka 23 cm a hrúbka 13 cm. Meteorit si vzala grófka Ľudmila Csakyová do svojho hradu v Budatíne. Neskôr ho venovala múzeu v Budapešti, kde sa dodnes nachádza. Jeho kúsky vlastní aj popredné svetové múzeá v Paríži, Londýne, Nemecku, či Viedni.

V súčasnosti je jeho replika vystavená na zrekonštruovanom námestí oproti obecnému úradu. Je jednou z piatich kópií, ktoré dal zhotoviť mineralóg Daniel Ozdin z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Replika je vložená do pamätníka, ktorý na počesť tohto telesa navrhol rodák a architekt Marek Sobola. Je nasvietený diódovým svetlom čo má evokovať pád tohto nebeského kameňa.

2.2 Infraštruktúra

2.2.1 Sociálna infraštruktúra

2.2.1.1 Školstvo a materská škola

Školstvo má v Divine dlhodobú, viac než 250 ročnú tradíciu. Je len prirodzené, že spočiatku to nebolo školstvo v dnešnom ponímaní. Nevyučovalo sa v školách, ale z domu do domu, pričom úlohu učiteľov prebrali pisma znalí gazdovia. Prvá škola bola zriadená po založení fary v Divine a prvý krát sa spomína v kanonickej vizitácii v roku 1828. Neskôr v obci nepretržite existovali rôzne typy školských zariadení.

V súčasnosti v Divine pôsobí Základná škola s materskou školou. Sídli v troch budovách. Na hornom konci obce je najstaršia škola z roku 1910, ktorú navštevujú žiaci 1. – 4. ročníka v počte 55 žiakov. V škole sa nachádzajú 4 triedy a počet pedagógov je 5. V centre obce je škola z roku 1961. Slúži pre žiakov 5. – 9. ročníka a navštevuje ju 123 žiakov. Škola zároveň slúži aj dochádzajúcim žiakom zo susednej obce Divinka. Pedagogický proces zabezpečuje 11 pedagogických pracovníkov. Z cudzích jazykov sa vyučuje nemčina a angličtina a v rámci krúžkov aj ruština. Budova prešla v roku 2014 rekonštrukciou s výmenou okien a zateplením.

Učebne Základnej školy sú vybavené modernými počítačmi s pripojením na internet. V rámci partnerstva sa škola podieľa na implementácii viacerých medzinárodných projektov.

Budova školy na hornom konci obce pre ročníky 1 – 4 si vyžaduje rekonštrukciu, nakoľko nie je v dobrom stave. Po rekonštrukcii by tento objekt mohol slúžiť na iné účely ako napr. kultúrno – spoločenské aktivity a služby pre obyvateľov obce.

Aj z tohto dôvodu sa pristúpilo k výstavbe ďalšieho traktu pri Základnej škole s vytvorením priestorov pre triedy a odborné učebne, kde po dokončení budú premiestnené aj ročníky 1 – 4 z budovy školy na hornom konci obce. V školskom areáli je vybudované aj polyfunkčné ihrisko a plánovaná je aj výstavba telocvične.

Materská škola bola v Divine otvorená v septembri 1961 v bývalej Národnej škole a začalo ju navštevovať 32 detí. Budova nemala vodovod a sociálne zariadenia boli vonku. Herňa, spáľňa i jedáleň bola v tých istých priestoroch. Situácia sa zlepšila až v roku 1980, kedy bola v tzv. „akcii Z“ vybudovaná nová budova slúžiaca ako materská škola. Pôvodne mala dve triedy, 5 pedagógov a nastúpilo do nej 60 malých detí. V súčasnosti má 3 triedy do ktorých chodí 64 detí, ktorým sa venuje 6 učiteliek. Materiálno technické vybavenie materskej školy je postačujúce. Zariadenie má dostatok ležadiel, nábytku a vybavenie učebnými pomôckami je na veľmi dobrej úrovni. Učebné pomôcky a hračky sú zaobstarávané v rámci sponzorovania rodičov detí.

V areáli pri obecnom úrade je zriadené menšie detské ihrisko.

V obci nie je zastúpené stredné, ani učňovské školstvo. V dôsledku toho sú žiaci nútení dochádzať do okresných miest – Žilina, Bytča a Považská Bystrica.

Od roku 2002 prešli kompetencie materských a základných škôl na samosprávu obce.

2.2.1.2 Zdravotníctvo

V budove obecného úradu bola zriadená detská ambulancia, kde tri krát do týždňa dochádzal pediater. V roku 2011 však detská zdravotná starostlivosť v obci zanikla. Deti aj dospelí občania sú nútení za primárnu lekárskou starostlivosťou dochádzať do okresného mesta Žilina. Vzhľadom k počtu obyvateľov a nárastu počtu starších ľudí by sa žiadalo v obci zriadenie zdravotného strediska, resp. aspoň ambulancie všeobecného a detského lekára.

2.2.1.3 Knižnica

Miestna knižnica je umiestnená v budove obecného úradu. Otvorená je dvakrát v týždni. Má cca 7000 knižných zväzkov a 250 evidovaných čitateľov. V knižnici je zavedený aj internet s možnosťou napojenia sa na WI-Fi. V roku 2011 obec vydala aj vlastnú publikáciu s názvom Divina. Písomnou formou, ale najmä množstvom historických fotografií pútavou formou približuje čitateľom dávnejšiu aj nedávnu minulosť obce, ktorú konfrontuje so súčasnosťou.

2.2.1.4 Kultúrne domy

Divina disponuje až tromi kultúrnymi domami. Prvý z nich je na hornom konci obce. V jeho budove sa súčasne nachádza aj obchod so zmiešaným tovarom. V centre obce sa nachádza ďalší z nich. Do jeho priestorov bol v roku 2011 premiestnený aj miestny poštový úrad. V časti obce Lúky v priestoroch kultúrneho domu sa nachádza aj reštaurácia a predajňa potravín. Kultúrne domy majú jednu sálu s javiskom, kuchynku a sociálne zariadenie. Slúžia na rôzne spoločenské aktivity z ktorých možno spomenúť:

- oslavu spojenú s programom, posedením, občerstvením a vecnými darčekom z príležitosti Dňa matiek,
- prezentačné účely rôznych firiem s predajom,
- rodinné oslavy,
- kary,
- svadby,
- tanečné zábavy.

V budúcnosti by bolo možné jeho využitie rozšíriť aj o:

- športové súťaže a program z príležitosti Medzinárodného dňa detí,
 - uvítanie detí do života s posedením rodičov, občerstvením a vecnými darčekom,
 - výstavu ovocia a zeleniny,
 - Mikulášske posedenie s darčekom pre deti,
 - posedenie s darcami krvi,
 - oslavu fašiangov s pochovávaním basy
 - organizovanie stretnutí pre starších občanov (nad 70 rokov) a pod.
- Za osobitnú zmienku by stálo organizovanie stretnutia rodákov.

Od roku 2009 v obci pôsobí aj 16 členný spevácky súbor Divinčan, ktorý vystupuje z príležitosti rôznych miestnych osláv.

Objekty kultúrnych domov boli rekonštruované a sú vo vyhovujúcom stave.

2.2.1.5 Cintorín a dom smútku

V obci sa nachádzajú dva cintoríny. Jeden sa nachádza v centre obce v blízkosti kostola sv. Ondreja. V roku 1988 bol v jeho priestoroch postavený Dom smútku. Druhý cintorín je v miestnej časti Lúky, kde v roku 1995 bol postavený aj Dom smútku. Obidva cintoríny disponujú aj verejným osvetlením. Cintorín v Lúkach si však vyžaduje oplotenie a rozšírenie hrobových miest.

2.2.1.6 Sociálna starostlivosť

V obci absentuje subjekt, ktorý by sa zaoberal starostlivosťou o starších, resp. nevládných občanov. Opatrovateľská služba je starším občanom poskytovaná len na základe ich individuálnych žiadostí. Zahŕňa pomoc pri každodennej starostlivosti o týchto občanov a vykonanie nevyhnutných prác v ich domácnosti.

Obec poskytuje možnosť stravovania z jedálne pri materskej škole a na jedlo v sume 2,22 € prispieva z obecného rozpočtu 16 centov. K jednotlivým záujemcom je zabezpečený rozvoz stravy, pričom túto službu v súčasnosti využíva cca 30 stravníkov.

Za úvahu by stálo zriadenie denného stacionára pre starších občanov, klubu dôchodcov, resp. domova pre dôchodcov..

2.2.1.7 Hasičská zbrojnica

Dobrovoľný hasičský zbor bol v Divine založený v roku 1922. Jeho vybavenie bolo len skromné pozostávajúce z prenosných vedrových striekačiek. Za zmienku stojí, že hasiči si pôvodne kupovali výstroj a výzbroj z vlastných peňazí. Pomáhali aj pri čistení studní a odčerpávaním vody zo zatopených pivníc. Vybavenie hasičského zboru sa postupne zlepšovalo, keď v r. 1933 bola zakúpená štvorkolesová ručná striekačka, ťahaná koňmi a v r. 1941 bola zakúpená prenosná motorová striekačka a v obci boli aj 3 štvorkolesové ručné striekačky.

V roku 1947 bola postavená nová požiarna zbrojnica, ktorá bola v roku 1957 prestavaná a vybudovaná aj prístavba garáže a skladu na uloženie materiálu. V roku 1959 bola obci pridelená motorová Tatra 805 s príslušenstvom a v roku 1967 ďalšia motorová striekačka. Okrem hasenia požiarov pomáhali hasiči aj pri povodni v roku 1966. Ich činnosť bola pomerne bohatá, keďže v rokoch 1954 – 1965 mali aj svoj divadelný krúžok, organizovali tanečné zábavy, v čase žatvy a sušenia sena vykonávali nočné hliadky a počas vykurovacieho obdobia v rámci prevencie kontrolovali aj komíny na domoch.

Technický stav objektu hasičskej zbrojnice po rekonštrukcii vonkajších i vnútorných priestorov je vo vyhovujúcom stave. V roku 2016 bola dodaná nová moderná technika.

2.2.1.8 Športové aktivity

Obec disponuje tromi športovými ihriskami. K pôvodnému futbalovému ihrisku pribudlo v roku 2016 nové multifunkčné ihrisko pokryté umelým trávnikom v školskom areáli.

Telovýchovná jednota DIVINA bola založená 16. júla 1990. Jedná sa o dobrovoľné združenie občanov, ktorí jej prostredníctvom vykonávajú záujmovú činnosť v telesnej

výchove, športe, a iných aktivitách. I keď jej poslaním je uspokojovať mnohostranné záujmy a záľuby občanov v oblasti telesnej kultúry, vytvárať podmienky na upevňovanie ich zdravia, zvyšovať telesnú a duševnú zdatnosť a športovú výkonnosť, jej činnosť je zameraná na futbal.

V intraviláne obce je futbalové ihrisko nachádzajúce sa v dolnej časti obce a na hornom konci obce je svojpomocne vybudované malé ihrisko.

Futbalový oddiel dospelých hrá v III. triede okresnej súťaže. Okrem dospelých má aj dorastenecké družstvo, ktoré hrá v I. triede okresnej súťaže. Absentuje žiacka kategória.

Z hľadiska vybavenia futbalového ihriska sú k dispozícii 3 kabíny pre hráčov, jedna pre rozhodcov. Tribúna je vybavená aj sprchami.

Popri futbalistoch je aktívny aj stolnotenisový oddiel. Má dve družstvá, ktoré hrajú oblastnú súťaž. Zatiaľ čo A družstvo hrá v V. triede, B družstvo v 7. triede.

V obci pôsobí aj cyklistický oddiel Divina – Racing Team. Zameraný je na cyklokros, resp. horskú cyklistiku. Aktívne združuje 23 cyklistov.

Multifunkčné ihrisko sa nachádza v blízkosti školy v centre obce. Vzhľadom k tomu, že škola nedisponuje telocvičňou využíva sa aj na telesnú výchovu v rámci školy. Môže slúžiť aj na rôzne druhy športu ako napr. tenis, hádzanú, basketbal a pod.

Na športové aktivity finančne okrem obce prispievajú aj sponzori.

Popri pravidelnej súťaži usporadúvajú sa aj turnaje o pohár starostu obce – futbalový, nohejbalový, hokejbalový, streľba zo vzduchovky a pod.. Účastníkmi uvedených turnajov bývajú spravidla okolité obce

2.2.1.9 Spoločenské organizácie a politické strany

Zo spoločenských organizácií v obci pôsobia:

- Jednota dôchodcov Slovenska
- Poľovné združenie Ráztoka
- Zväz chovateľov poštových holubov
- Urbárske spoločenstvo Divina
- Urbárske spoločenstvo Lúky

Politické strany nie sú na území obce zastúpené.

2.2.2 Technická infraštruktúra

2.2.2.1 Energetické siete

Územím obce prechádzajú vzdušné siete VVN, VN a NN. Zabezpečujú zásobovanie elektrickou energiou celú obec a jej časti. V katastri sa nachádza 8 trafostaníc, ktoré v súčasnosti sú dostatočné. Ich eventuálne rozšírenie bude podmienené výstavbou ďalších obytných plôch.

Systém verejného osvetlenia je v obci vedený na cca 300 stĺpoch. Svietidlá prešli rekonštrukciou a sú energeticky efektívne a estetické. Postupne sa zavádzajú úsporné svietidlá. V periférnych častiach obe a v nových lokalitách, kde sa predpokladá individuálna bytová zástavba sa počíta s rozšírením siete verejného osvetlenia.

2.2.2.2 Pošta a telekomunikácie

Poštový úrad bol v Divine uvedený do prevádzky už v roku 1886, pričom poskytoval služby aj Lúkam, Divinke a Lalinku. Od tej doby sa jeho umiestnenie viac krát menilo. Najdlhšie pôsobila v bývalom obecnom dome postavenom v roku 1904. Vzhľadom k svojmu veku budova sa stala nevyhovujúca a preto v roku 2011 bola presťahovaná do nových priestorov v kultúrnom dome v dolnej časti obce. Kapacitne pre potreby miestneho obyvateľstva postačuje.

Telekomunikačné služby sú v súčasnosti zabezpečované firmou Telekom cez digitálnu ústredňu. Kapacita ústredne je dostatočná, poskytuje hlasové i dátové služby.

V obci bola v r. 2003 zavedená káblová televízia, ktorú v súčasnosti využíva cca 450 domácností. Popri programoch RTVS a českej televízie je možnosť výberu širokej škály programov. Jej súčasťou je aj samostatný kanál obecnej televízie.

Územie obce je pokryté aj signálom mobilných operátorov, pričom v katastri obce majú vybudované vykrývače Telekom a O2

2.2.2.3 Vodovod

Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou z troch zdrojov a to 4-roch obecných prameňov, z verejného vodovodu v správe SEVAK Žilina a z vlastných studní.

Štyri obecné pramene pitnej vody sú zvedené do štyroch rezervoárov a to:

- Lúky
- Voštenákovia
- U Bálov
- U Vlkov

Celková dĺžka vodovodného potrubia je 15,5 km a prípojok 12,1 km. Počet vodovodných prípojok je 420. Vybudovaná je aj jedna čerpacia stanica. Jej kapacita je 3 l /sec. Celkový obsah vodojemov je 172 m³.

Počet obyvateľov v súčasnosti napojených na verejný vodovod je 1420, zvyšok čerpá pitnú vodu z vlastných studní. Problém so zásobovaním pitnou vodou, ktorý bude potrebné riešiť je v hornej časti obce a v časti Lúky.

2.2.2.4 Kanalizácia

V obci nie je zatiaľ vybudovaná kanalizácia. Jednotlivé domy sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou popri žumpách a septikoch sa začali objavovať aj domové čističky odpadových vôd.

Na riešenie tohto problému bol spracovaný investičný zámer na vlastnú obecnú čističku odpadových vôd vrátane časti obce Lúky. K realizácii vybudovania kanalizácie sa pristúpi po vyriešení jej financovania.

Dažďové zrážky sú pomocou povrchových priekop, jarkov a priepustov lokálne odvádzané do miestnych potokov – Divinky a Lúckeho potoka.

2.2.2.5 Plynofikácia

Plynofikovaná je len časť obce. Predpokladá sa rozšírenie plynofikácie aj do časti obce Lúky. Z uvedeného dôvodu ešte v súčasnosti prevláda vykurovanie pevným palivom a v malej miere aj elektrickou energiou.

V budúcnosti bude možné v širšej miere aj využívanie solárnej energie prostredníctvom solárnych kolektorov, resp. fotovoltaických panelov.

Vzhľadom k množstvu náletových drevín a drevnej hmoty je možné uvažovať aj využitie biomasy s použitím drevných štiepok, resp. peletiek.

2.2.2.6 Skládky a komunálny odpad

Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje žilinská firma T+T a.s. dva krát mesačne. Vydaných je 850 zberných nádob. Odpad je vyvážený na skládku komunálneho odpadu v Dolnom Hričove. V roku 2007 v obci bol zavedený aj separovaný zber zameraný na plasty, sklo a papier. Na plasty dostávajú domácnosti vrecia a vývoz sa uskutočňuje podľa potreby, resp. raz za mesiac.

Pripravuje sa aj vybudovanie kompostoviska pre účely zhromažďovania odpadov z verejnej zelene. Uvažuje sa aj so zriadením zberného dvora. Predbežne je na to určená lokalita za cintorínom pri ceste do osady Balovce.

V obci je zabezpečený aj zber elektroodpadu.

2.3 Analýza hospodárstva

2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V rámci katastrálneho územia obce na poľnohospodársku pôdu pripadá: 800,30 ha. V tom:

- orná pôda 107,00 ha
- trvalý trávny porast 645,80 ha
- záhrady 47,20 ha
- ovocné sady 0,30 ha

Zvyšok 1387,70 ha pripadá na nepoľnohospodársku pôdu, z toho:

- lesné pozemky 1280,80 ha
- vodné plochy 8,50 ha
- zastavanú plochu a nádvorie 84,80 ha
- ostatnú plochu 13,60 ha

Z uvedených výmer vyplýva, že prevažnú časť katastra obce zaberajú lesné pozemky na ktoré pripadá 58,54 % a trvalé trávne porasty 29,52 %. Zastavané plochy a nádvorie tvoria 3,9 %, záhrady a ovocné sady 2,17 % a 0,40 % pripadá na vodné plochy. Zvyšok 0,62 % pripadá na ostatné plochy.

Bolo to práve poľnohospodárstvo, ktoré v minulosti bolo pre obyvateľov Diviny jedinou obživou. Prevažné zameranie bolo na chov oviec, dobytky, ošípaných, kôz a hydiny. Rastlinná výroba na pestovanie obilnín, strukovín, pohánky, kapusty, ľanu, konope a krmovín. Popri tom sa živili aj prácou v lesoch. Ešte pred cca 40-timi rokmi boli v katastri obce viaceré bačoviská – hospodárske stavby postavené ďalej od obydľia slúžiace na sezónne pasenie a ustajnenie dobytky, či oviec, ako aj krmiva. Súčasne slúžili ako príbytky pastierov v ktorých sa vyrábali aj mliečne produkty. Tieto postupne zanikli a dnes o nich svedčia len kamenné ruiny.

V období socializácie bolo v obci v roku 1958 založené Jednotné roľnícke družstvo. Maloroľníkom bola odobratá pôda, rozorali sa medze a poľnohospodárska pôda bola zlučovaná do honov. Pôvodné JRD sa neskôr pretransformovalo na Poľnohospodárske družstvo, ktoré postupne zaniklo.

V súčasnosti nie sú na území obce zastúpení farmári, ani veľkopestovatelia. Obyvatelia pestujú len zeleninu, zemiaky a obilie v malom množstve pre vlastnú potrebu.

Pôda

Z uvedenej celkovej plochy katastra obce pripadá na poľnohospodársku pôdu 48,8%, ktorú v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty a to až 83,3 %. Na ornú pôdu pripadá len 8,4 %, podobne ako na záhrady 8,3 %.

Pôdny typ je charakteristický pre skalné podložie – paleogénne sedimenty flyšu a sú to najmä stredne ťažké až ťažké slabo až stredne skelnaté hnedozeme až rendziny. Značná svahovitosť terénu znamená veľké ohrozenie pôdnou eróziou najmä tam kde došlo k odstráneniu vrstevnicových medzí.

Lesy

Na lesy pripadá viac než 58 % z celkovej výmery obce. Pôvodné lesy i rastlinstvo sa v dôsledku osídlenia doliny menilo. Samotná dolina je odlesnená, lesnaté sú len horské a podhorské časti obce s ňou hraničiace.

Lesné pozemky spravujú a vlastnia nasledovné urbariáty a združenia:

- Divinský urbár – pozemkové spoločenstvo Divina
- Urbár Divina – Lúky
- Združenie Lazy Lúky
- Združenie Stankova Hora Lúky
- Združenie súkromných majiteľov lesov Divina

Časť lesných pozemkov je aj vo vlastníctve štátu.

Stredoveké hospodárenie v lesoch, ako aj zavádzanie smrekových monokultúr v druhej polovici 18. stor., najmä však v 19 – tom a začiatkom 20. stor., spôsobili zníženie počtu bývalých drevín – buka, jedle a duba, takže v súčasnosti popri dominancii smrekov vyskytujú sa dub, buk, borovica a breza.

2.3.2 Priemysel

Vlastná priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Samotnú výrobu v obci reprezentujú len menšie prevádzky živnostníkov a súkromných firiem. Najväčšou z nich je moderná baliareň sušeného mlieka ASP Divina pre distribúciu na slovenskom trhu. Ďalšie podnikateľské subjekty sú:

- ❖ VISTO Čiernava – výroba Euro okien
- ❖ KOVO – výroba kovaných predmetov
- ❖ Píla
- ❖ Stolárstvo Jakmáš

Píla a firma KOVO sídli v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva.

2.3.3 Doprava

Obec Divina má veľmi dobrú polohu. Údolím Váhu vedie považská rozvojová os Žilina – Trenčín – Trnava – Bratislava. V blízkosti obce sa nachádza aj významná križovatka medzinárodných ciest európskeho významu v smere východ – západ, ako aj sever – juh. Prostredníctvom cesty III. triedy, č. 50755, ktorá prechádza obcou v dĺžke 7 km je napojená na cestu II. triedy 507 spájajúcej krajské mestá Žilinu s Trenčínom odkiaľ vedie ďalej až do Gabčíkova, kde sa napája na cestu II. triedy 506. V centre obce sa na spomínanú cestu III. triedy napája cesta III. triedy 50756 ktorá vedie do časti obce Lúky v dĺžke 4 km.. Na uvedené cesty sa napája sieť miestnych komunikácií v dĺžke 9 km.. Ich celková dĺžka je 18 km z toho len 10 km má asfaltový povrch. Popod cesty sú 4 priepusty a ponad potoky je vybudovaných 7 mostov, ako aj 17 nadchodov a lávok . V budúcnosti bude obec pomocou príslušných privádzačov napojená aj na diaľničnú sieť D1 a D3.

Absentujú chodníky pre peších, čo pri pomerne vysokej dopravnej frekvencii sa javí ako akútny problém. Na druhej strane ich vybudovanie je podmienené výstavbou kanalizácie.

Parkoviská v obci sú vybudované pri obecnom úrade, menšie parkoviská pri kultúrnych domoch.

V obci sa nachádza v smere na horný koniec 9 autobusových zastávok. Konečnou zastávkou v tomto smere je zastávka Divina Parišovia. Do miestnej časti Lúky sú z centra obce ďalšie 3 autobusové zastávky. Vzdialenosť medzi jednotlivými zastávkami je malá (cca do 1 km). Dopravnú obsluhu obce uskutočňuje SAD Žilina, ktorá zabezpečuje spojenie Diviny vrátane časti Lúky s okresným mestom Žilina.

Do centra obce Divina v pracovných dňoch premáva zo Žiliny 27 spojov, v sobotu 13 spojov a v nedeľu a vo sviatok 12 spojov. Je to najmä dôsledok, že do centra obce premávajú aj spoje do miestnej časti Lúky, čo je príčinou, že menší počet spojov premáva do hornej časti obce, zastávka Parišovia a to vo všedný deň 16, v sobotu 7 a v nedeľu a vo sviatok 6 spojov. Do miestnej časti obce Lúky premáva v pracovných dňoch 11 spojov, v sobotu 6 a v nedeľu a sviatok rovnako 6 spojov.

Obec nemá priame napojenie na železničnú sieť, takže verejnosť je nútená používať takmer výlučne železničnú stanicu v Žiline. Vzhľadom k tomu, že často autobusové prípoje nemajú nadväznosť na železničné spojenie sa ako akútny problém javí zavádzanie integrovaného dopravného systému v širšom minimálne regionálnom ponímaní.

Za zmienku stojí aj blízkosť letiska Žilina – Hričov. Letisko síce má štatút medzinárodného letiska, ale jeho súčasné technické parametre letiskovej infraštruktúry neumožňujú plne využívať potenciál letiska. V budúcnosti po jeho dobudovaní môže plniť strategickú úlohu.

2.3.4 Finančný sektor

Vzhľadom na veľkosť finančného trhu obce nie je finančný sektor zastúpený. Na druhej strane na početnosť obyvateľov obce by sa žiadalo osadenie aspoň jedného bankomatu.

2.3.5 Cestovný ruch

Cestovný ruch ako významný socio-ekonomický fenomén súčasnej doby výraznou mierou by sa mohol podieľať na rozvoji obce i regiónu. Vzhľadom na existujúce trendy rozvoja cestovného ruchu možno rozvoj obce orientovať na ponuku intenzívnych zážitkov, na ponuku priestoru vzájomných sociálnych kontaktov, sebaurčenia a sebarealizácie v kooperácii s potenciálom cestovného ruchu a ľudskými zdrojmi v obci.

Pri charakterizovaní cestovného ruchu a potenciálu cestovného ruchu v obci Divina vychádzame z histórie i súčasnosti obce, ako aj jej prírodných daností. Cestovný ruch možno orientovať na využívanie prírodného potenciálu obce, možnosti jeho prezentácie, rozvoj ekologicky málo záťažových foriem cestovného ruchu v obci a jej okolí, ktoré sú atraktívne pre návštevníka.

Poloha obce vo východnej časti Javorníkov, ako aj významný podiel lesných porastov dávajú predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Nie veľké výškové rozdiely umožňujú

vykonávať nenáročnú turistiku po vyznačených trasách. Existujú aj možnosti ich doplnenia v smere do údolia rieky Kysuca s napojením sa na modrú značku 2744 vedúcu z mestskej časti Žiliny Budatína do Sedla pod Grapou, kde sa napája na červenú značku 0843, ktorá tvorí hrebeňovú trasu Javorníkov. Na spomínanú modrú značku sa napája aj žltá značka 8674 od centra obce a rovnako aj žltá značka 8653 od časti Hucerovci v hornej časti obce. Prostredníctvom uvedených značiek je tak prepojený región Považia s regiónom Kysúc, ako aj už bolo spomenuté s hrebeňom Javorníkov. Uvedené trasy sú vhodné aj na cykloturistiku, resp. v zime na bežecké lyžovanie s voľbou rôznej náročnosti. Predpokladá sa aj s rozšírením turisticky značkovaných ciest a cyklotrás. Podmienky pre zjazdové lyžovanie nie sú vytvorené.

Rybárstvo a vodné športy je možné vykonávať na neďalekých rybníkoch, resp. Hričovskej priehrade.

Niektoré časti obce, osady, ale aj lazy, ktoré sú roztrúsené po okolitých svahoch predhoria Javorníkov majú predpoklady na chatárenie, či chalupárenie. V lokalite Bálavci je záhradkárska osada s chatami slúžiaca na víkendové, či prázdninové pobyty, oddych či rekreáciu. Súkromné rekreačné chaty sú aj v časti obce Lúky.

Okolité lesy poskytujú dobré podmienky aj pre poľovníctvo. Vyskytujú sa tu najmä diviaky, srny, zajace, líšky či kuny. Miestnemu poľovníckemu združeniu Ráztoka slúži aj vlastná poľovnícka chata.

Obec má veľmi dobré predpoklady aj pre rozšírenie agroturistiky. V tejto oblasti však zatiaľ podniká len jeden subjekt, ktorý chová kone. Hypoturistika ako element rozvoja agroturistiky môže vo významnej miere zatriktívniť obec i jej širšie okolie. Avšak všeobecná dostupnosť a kvalita poskytovaných služieb v danej lokalite zatiaľ absentuje. V ponuke by malo byť zahrnuté ubytovanie, stravovanie, jazda na koni, ako aj rozšírená ponuka na víkendové, resp. prázdninové pobyty. Určitou zaujímavosťou je aj Hradisko neďaleko Veľkého vrchu. Opevnená plocha viacerými valmi má rozlohu cca 12 ha a tesne vedľa Hradiska sa nachádza niekoľko mohylových útvarov. Za úvahu stojí aj v spolupráci so susednou obcou Divinkou vybudovanie náučného chodníka na Veľký vrch.

Sekundárnu ponuku cestovného ruchu predstavujú služby a aktivity, ktoré sa na riešenom území v rámci cestovného ruchu nachádzajú a nadväzujú tak na primárnu ponuku a dotvárajú tak komplexný balík cestovného ruchu. Obec zatiaľ nedisponuje parkoviskami ani ubytovacími zariadeniami. Podobne neexistujú ani možnosti stravovania. Uvedené nedostatky súčasne vytvárajú priestor na ich postupné budovanie, bez čoho nie je ani ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu mysliteľný.

V prípade vybudovania ubytovacích a stravovacích kapacít a pri dobrom menežmente a propagácii, je možné v širšom okolí ponúknuť viaceré turisticky a rekreačne atraktívne lokality ako napr. hrady – Súľovský, Hričovský, Strečno, Starý hrad, ďalej Manínsku tiesňavu, Vrátnu, pútnické miesto Živčákovú, betlehemy v Terchovej či Rajeckej Lesnej, splavovanie na Váhu, alebo kúpele Rajecké Teplice. Nie zanedbateľné sú aj možnosti zjazdového lyžovania v širšom okolí ako napr. Vrátnej, Martinských holiach, Kasárňach, poprípade Veľkej Rači a pod.

Nevyhnutným predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu sú doplnkové služby orientované na športové vyžitie a relax, ale aj na obchodnú sieť zaujímavú pre návštevníka.

Pri plánovaní rozvoja územia bude potrebné vyvinúť maximálne úsilie a podporu pre rozvoj uvedených služieb, poprípade aj v spolupráci s obcami združenými v Mikroregióne Hričov, ale aj v rámci propagácie s družobnou obcou Breznica v Poľskej republike.

Športovým aktivitám slúžia priestory ihrísk, futbalového a polyfunkčného.

2.3.6 Iné aktivity

Oblasť služieb je zastúpená podnikateľskými subjektami, prevádzkovanými predovšetkým v rodinných domoch. Zastúpený je najmä sektor potravinársky a pohostinstvá a to:

- COOP Jednota Divina
- Centrum Shop – potraviny a spotrebný tovar – J. Pečalka
- Potraviny Brnčo
- Potraviny a pohostinstvo Kubáň Anton v časti Lúky
- Pohostinstvo Centrum Shop
- Pohostinstvo Tichá
- Pohostinstvo Dubanová
- Pohostinstvo History Pub

Okrem uvedených prevádzok je v obci ešte kamenárstvo – Buček Radoslav a spol. a rozličný tovar Nezábudka v priestore kultúrneho domu.

Za službami a tovarmi priemyselného charakteru dochádzajú občania prevažne do okresného mesta Žilina.

3. SAMOSPRÁVA

Z hľadiska správneho spadala Divina až do roku 1991 pod Miestny národný výbor uvedenej obce. K 1. januáru 1991 obec vytvorila samosprávny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Stalo sa tak právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. Vykonávateľom samosprávnej funkcie je obecný úrad v Divine.

Základnými symbolmi obce sú erb, pečať a vlajka. Historický symbol Diviny poznáme z pečatidla z roku 1784, keď v strede pečatného poľa je zobrazený na pažiti medzi dvoma ratolesťami stojaci vták, identifikovaný ako sluka a kruhopis znie –SIGIL POSSESSIONS DIVINAE.

Aj keď v neskoršom období sa na pečati objavil motív pastiera s ovečkou a psom, súčasný erb obce predstavuje pokračovanie najstaršieho známeho obecného symbolu v priradenej heraldickej úprave a má nasledovnú podobu: v zelenom štíte na vysokej zlatej oblej pažiti medzi dvoma striebornými vyrastajúcimi sadenicami stojaca zlatá sluka v striebornom zbroji. Znamenie je vložené do dolu zaobleného, tzv. neskorogotického, či tiež španielskeho heraldického štítu. Pri čierno – bielom vyjadrení farieb bude zelená vyjadrená šikmým šrafovaním, zlatá bodkovaním a strieborná ostáva voľná.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC DIVINA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

Vlajka obce Divina pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej, bielej, žltej, bielej, zelenej, bielej, žltej, bielej a zelenej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, tj. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

Štandarda starostu obce má medzi symbolmi osobitné postavenie. Je vlajkou starostu a jedným zo znakov jeho úradu. Podobá sa znakovkej zástave, je však doplnená o lem vo farbách obce. Na rozdiel od zástavy býva vyhotovená len v jednom exemplári.

Vykonávateľom samosprávnej funkcie je Obecný úrad Divina. Samotná budova obecného úradu prešla v roku 2012 rozsiahlou rekonštrukciou a modernizáciou. Umiestnený je v centre obce na zrekonštruovanom námestí s možnosťou parkovania. Okrem starostu sú tu ešte 4 administratívne pracovníčky, ktoré zabezpečujú styk s verejnosťou a reprezentujú obec. Funkciu kontrolórky vykonáva pracovníčka na 0,3 úväzku.

System participácie občanov na rozhodovacej úrovni je zabezpečovaný prostredníctvom obecného zastupiteľstva a jeho komisií. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov, pričom jeden z nich je poverený zastupovaním starostu. Zastupiteľstvo má zriadené 3 komisie a to:

- Stavebnú komisiu
- Komisiu pre sociálne veci a ochranu verejného poriadku
- Komisia pre šport, kultúru a životné prostredie

Kompetencie Stavebného úradu obec delegovala na Spoločný stavebný úrad v Strečne.

V zmysle zákona č. 461/2001 Z.z. o presune kompetencií na samosprávne orgány, prešli do pôsobnosti obce aj kompetencie týkajúce sa miestnej Základnej a materskej školy.

3.1 Komunikácia v obci

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce získal novú, lepšiu úroveň pri zriadení obecného informačného portálu v rámci obecnej káblovej televízie. V rámci nej je možné monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčuje prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní samosprávy a zverejňovaním dlhodobých zámerov a rozvojových plánov obce umožní občanom aktívnejšie sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Okrem obecnej televízie Obecný úrad s občanmi v súčasnosti komunikuje aj prostredníctvom obecného rozhlasu, ktorý by si vyžaduje rekonštrukciu.

Obec má zriadenú aj web stránku www.divina.sk. Slúži na propagáciu obce voči vonkajšiemu prostrediu. Poskytuje informácie o obci potenciálnym návštevníkom obce, stavebníkom, investorom, rôznym záujmovým skupinám či verejnosti.

3.2 Majetok obce

Objekty vo vlastníctve obce:

- Tri kultúrne domy
- Dva domy smútku
- Budova požiarnej zbrojnice
- Obecný vodovod
- Dvanásť autobusových zastávok

Okrem uvedených objektov sú v majetku obce aj pozemky v nasledujúcom členení:

Zastavané plochy a nádvoria	666,588 m ²
Záhrady	60,523 m ²
Orná pôda	1 223,975 m ²
Trvalé trávnaté porasty	3 838,637 m ²
SPOLU	5 789,723 m²

Obec komplexne spravuje celú verejnú technickú infraštruktúru.

Prevažnú časť majetku obce tvorí hmotný majetok, ktorý je vo výške €
Finančný majetok má vo výške

Rozpočet obce na rok 2015 bol vyrovnaný a to:

- príjmy 1 100 000 €
- výdavky 1 100 000 €

Obec má dobrú platobnú schopnosť a je finančne úplne stabilná.

Príjmy obce plynú z nasledovných zdrojov:

- ✓ Podielové dane zo štátu z príjmov fyzických osôb – tieto sú z hľadiska príjmov obce dominantné a tvoria cca 90 %
- ✓ Daň z pozemkov
- ✓ Daň zo stavieb
- ✓ Daň z pôdy
- ✓ Miestne poplatky

4. Životné prostredie

Katastrálne územie Diviny patrí v zmysle Zákona o ochrane prírody 543/2012 § 12 do I. stupňa ochrany. V rámci neho sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny. Časť územia Javorníkov bolo v roku 1984 začlenené do CHKO Kysuce. Územie nie je zaradené do zoznamu NATURA 2000.

Pomerne málo znečistené životné prostredie, vysoký podiel lesov, horských lúk a pasienkov dávajú predpoklady pre budúci rozvoj obce, a tvoria významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, rekreáciu či ako oddychovú zónu.

V obci sa nenachádzajú výrobné kapacity, ktoré by ohrozovali, či narúšali kvalitu životného prostredia. Nenachádzajú sa tu ani významné zdroje prachu, hluku, či vibrácií. Ich väčším zdrojom je najmä automobilová doprava, ktorej intenzita je však veľmi nízka a zriedkavá je aj ťažká nákladná doprava. Diaľkový prenos imisií sa paradoxne neuplatňuje z blízkej žilinskej aglomerácie, ale vďaka prevládajúcim severozápadným vetrom zo vzdialenejšej sliezskej aglomerácie. Zaťažované sú viac porasty v hrebeňových polohách Javorníkov tvoriacich obvodové pásmo katastra obce. Časť emisií pochádza aj z lokálnych zdrojov kúrenia. Celkove však územie obce patrí do oblasti so slabým znečistením ovzdušia. Určitým problémom sa javia len miestne potoky, ktoré sú zanesené naplaveninami a zarastené náletovými drevinami. Znečisťované sú aj odpadovými vodami s rôznym stupňom znečistenia, nakoľko v obci ešte absentuje kanalizácia.

Problematické sa javia aj divoké skládky priemyselného, alebo stavebného odpadu, ktoré zanechávajú nezistené osoby. Ich likvidáciu obec pravidelne zabezpečuje čo negatívne vplyva na jej rozpočet.

Obec začala uplatňovať aj separovaný zber, pripravuje aj vybudovanie kompostoviska a zabezpečuje aj zber elektroodpadu.

Kvalita spodnej vody je veľmi dobrá, vyznačuje sa nízkou mineralizáciou a je vhodná ako pitná voda bez úpravy.

5. SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoj obce je dôležité prezentovať výsledky sociálnej a ekonomickej analýzy obce formou SWOT analýzy. Jedná sa o metódu, ktorá umožňuje získať názor na slabé a silné stránky obce. Pôvodne anglický výraz sa už považuje za zdomácnený aj na Slovensku a je skratkou štyroch anglických slov a to: S – strengths (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O – opportunities (príležitosti, možnosti), T – threats (ohrozenia).

Jej vykonanie umožňuje urobiť prehľad možností, ktoré má príslušná obec pre svoj ďalší rozvoj a súčasne ohrozenia, ktoré môžu rozvoju zabrániť. Zatiaľ čo analýza silných a slabých stránok poskytuje prehľad o vnútorných fenoménoch obce, príležitosti a ohrozenia sa zameriavajú popri vnútorných aj na vonkajšie fenomény, resp. faktory, ktoré by mali vplyv na celkový výsledok.

Svojím usporiadaním silné – slabé stránky, príležitosti – ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať, alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektíve eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho vývoja.

SWOT analýzu sme usporiadali nasledovne:

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• atraktívny mikroregión s kvalitným životným prostredím• vidiecke podhorské sídlo s potenciálom pre aktivity v prírode – turistika, cykloturistika, agroturistika, športová strelba, bežecká stopa, poľovníctvo, rybolov, chalupárčenie a rekreáciu• kopaničiarsky charakter s množstvom osád• archeologické náleziská• výhodná poloha k štátnej ceste II/507 ,• v blízkej budúcnosti napojenie prostredníctvom diaľnic D1 a D3 na medzinárodné dopravné koridory – Bratislava – Košice- hranica s Ukrajinou, Žilina – hranice s Poľskom a Českom• vysoká lesnatosť územia• súčasť CHKO Kysuce do ktorej patrí východná časť Javorníkov a blízkosť turisticky atraktívnych lokalít v Malej Fatre, Kysuckej, či Súľovskej vrchovine• málo znečistené ovzdušie	<ul style="list-style-type: none">• úzky sortiment služieb a atrakcií pre turistov a návštevníkov• slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend cestovného ruchu a zapojenie sa do jeho rozvoja• nedostatočný počet malých a stredných podnikov, resp. prevádzok živnostníkov• nedostatok pracovných príležitostí najmä pre menej kvalifikované sily, ale aj pre mladých ľudí s vyššou kvalifikáciou• nízke percento absolventov vysokoškolského štúdia• absencia ambulancie detského a všeobecného lekára, ako aj lekárne• prevažná časť aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou – úbytok odborníkov• nevyužitý prírodný potenciál pre cestovný ruch, telovýchovu a šport• nedobudovaná infraštruktúra - kanalizácia,

<ul style="list-style-type: none"> • vysoké percento obyvateľov v produktívnom veku • zruční, pracovití obyvatelia, dostatok pracovnej sily • vlastné kultúrne domy • relatívna bezpečnosť, nízka, alebo žiadna kriminalita • veľmi dobrá kvalita pitnej vody z vlastných zdrojov • obec má vybudovaný vodovod a je plne elektrifikovaná a čiastočne plynofikovaná • dostatočné plochy pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • vybudovaný systém zberu komunálneho odpadu, vrátane separovaného zberu • členstvo obce v združení Mikroregión Hričov • blízka vzdialenosť krajského mesta Žiliny s priamym spojením s ním verejnou autobusovou dopravou, ako aj okresného mesta Bytče, ako centier dochádzky • fungujúci obecný rozhlas a káblová obecná televízia • relatívna blízkosť českého a poľského trhu • dobrá vybavenosť školských zariadení s výučbou cudzích jazykov a účasťou v medzinárodných projektoch • možnosť využívania internetu občanmi, ktorí nemajú k nemu prístup v miestnej knižnici 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce chodníky najmä pri hlavných cestách • prítomnosť nelegálnych skládok TKO • nebezpečenstvo záplav Divinským potokom • územie náchylné na zosuvy pôdy • zlý stav objektu ZŠ v hornej časti obce a MŠ • problémy so zabezpečením pitnej vody pre Lúky • zlý technický stav zastávok SAD • komplikované vlastnícke vzťahy • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nedostatočná propagácia obce vrátane upútaviek na hlavnej komunikácii • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • nekontrolované výrubys lesa • nedostatok voľnočasových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľstva • absentuje spoločná propagácia s okolitými združeniami do Mikroregiónu HRIČOV • málo rozvinuté profesné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • podhorská oblasť s atraktívnym prírodným prostredím a značnou rozlohou lesa • možnosť rozvoja služieb • dostatok pracovných síl • možnosti pre rozvoj chalupárskej rekreácie s využitím kopaničiarskej zástavby • podmienky pre návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych surovinách a zručnostiach • možnosť využívania čerpania finančných prostriedkov z eurofondov 	<ul style="list-style-type: none"> • nerozvinuté služby pre turistov a návštevníkov • zosuvy svahov obmedzujúce výstavbu IBV • nedostatočný počet malých a stredných podnikov, resp. prevádzok živnostníkov • nedostatok pracovných príležitostí • prevažná časť aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou – úbytok odborníkov • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania

<ul style="list-style-type: none"> • dokončenie plynofikácie do miestnej časti Lúky • doriešenie problémov s pitnou vodou v Lúkach – rozšírenie súčasnej siete a napojenie na vodovod z centra obce • vybudovanie kanalizácie obce • rekonštrukcia povrchu miestnych komunikácií s následným vybudovaním chodníkov • dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia • výstavba telocvične pri ZŠ • zriadenie kompostoviska z verejných a súkromných priestranstiev • regulácia potokov Divinského a Lúckeho s pravidelným čistením od naplavenín a brehových nánosov • možnosti rozvoja služieb • dostatok drevnej hmoty a biomasy • možnosti zabezpečenia vykurovania pomocou obnoviteľných zdrojov energie, vrátane slnečnej energie • vybudovanie turistického náučného chodníka • možnosť vybudovania lyžiarskych bežeckých trás • možnosť predĺžiť existujúci „Chodník drotárov“ z Dlhého Poľa cez Boncovskú dolinu do Diviny • pri rozširovaní turistických trás možnosť sprístupniť archeologické náleziská na Hradisku, Veľkom vrchu • zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k informačným technológiám a finančným zdrojom pre podnikanie • vytváranie partnerstiev - podnikatelia mimovládne organizácie, samospráva, štátna správa pri riešení rozvoja obce 	<ul style="list-style-type: none"> • nedobudovaná infraštruktúra - kanalizácia • nekontrolované výruby lesa s možnosťou ohrozenia charakteru a rázu krajiny • konzervatívnosť obyvateľstva • nízka ponuka práce a možnosti zamestnania v obci • komplikované riešenia vlastníckych práv pri investíciách v prospech spoločenského záujmu obce • komplikované vlastnícke vzťahy • nedostatok finančných prostriedkov a ich náročnosť na realizáciu investičných zámerov • nedostatočná spolupráca aktérov regionálneho rozvoja • málo rozvinuté profesné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti
---	--

6. STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

Predstavujú východisko pre budúci rozvoj obce. Strategické ciele vychádzajú z využitia silných stránok a snažia sa zabrániť prehlbovaniu nepriaznivých faktorov uvedených v slabých stránkach, pričom súčasne umožnia využiť zadané príležitosti a navrhnuť také rozvojové projekty, ktoré budú zohľadňovať aj vymenované ohrozenia v SWOT analýze.

Stanovenie si globálneho a strategických cieľov v procese tvorby rozvojového programu je zvlášť dôležité, pretože vytvárajú základný rámec rozvojových priorít obce a súčasne rámec pre definovanie jednotlivých zámerov. V praxi to znamená, že zatiaľ čo strategické ciele počas platnosti tohto dokumentu by mali ostať stabilné a obec by ich mala používať ako smernicu pre realizáciu len tých zámerov, ktoré sú s nimi kompatibilné; jednotlivé zámery spadajúce pod jednotlivé strategické ciele sú flexibilné a teda ich možno upravovať a dopĺňať. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru.

V prípade, že obec pocíti potrebu predefinovania, resp. zmeny strategických cieľov, nastane čas na prehodnotenie celého plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Globálny cieľ a strategické ciele majú svoju dlhodobú platnosť, pričom ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej obce a jej obyvateľov.

6.1 Vízia

Obec Divina by sa v priebehu obdobia 10 – 20 rokov mala stať vhodným miestom na kvalitné vidiecke bývanie v blízkosti krajského mesta, jeho rekreačným zázemím, ale aj strediskom cestovného ruchu so zameraním na letnú pešiu turistiku, cykloturistiku, agroturistiku, zimnú turistiku na bežkách a chatárčenie, resp. chalupárčenie.

Pre naplnenie tejto vízie bude potrebné dobudovať príslušnú infraštruktúru so zameraním na využitie čo najväčšieho počtu prírodných, materiálnych a ľudských zdrojov.

6.2 Rozvojový potenciál

Stratégia rozvoja obce, jej rozvojový potenciál vychádza z komplexnej analýzy územia, demografických a sídelných pomerov, infraštruktúry a hospodársko – sociálnej situácie, SWOT analýzy, ako aj ďalších faktografických údajov. SWOT analýza mala za cieľ podrobné zhodnotenie situácie v obci, ako aj vonkajších vplyvov prostredia na obec. Predstavujú východisko pre stanovenie si strategických cieľov budúceho rozvoja obce.

Ľudské zdroje

- ❖ dostatok vhodnej pracovnej sily
- ❖ schopnosť jej adaptability pri diverzifikácii výroby

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- ❖ zachovalé prírodné prostredie
- ❖ kvalitná pitná voda
- ❖ možnosti pre IBV
- ❖ výhodná dopravná poloha
- ❖ miestne kultúrno-historické pamiatky, ľudová architektúra, remeslá a tradície

- ❖ blízkosť archeologického náleziska s pravekými sídliskovými nálezmi, ako aj s nálezmi z obdobia stredoveku
- ❖ soľný prameň
- ❖ možnosti rozvoja občianskej vybavenosti, školskej, zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry
- ❖ blízkosť krajského mesta Žilina

Hospodárstvo a podnikanie

- ❖ spracovanie drevnej hmoty
- ❖ spracovanie biomasy ako obnoviteľného zdroja energie – štiepky, peletky
- ❖ zriaďovanie malých podnikov s výrobou tradičných výrobkov a predmetov
- ❖ rozvoj remesiel založených na tradíciách, resp. remeselnícke služby a opravy
- ❖ rozširovanie obchodnej siete a vznik stravovacích možností
- ❖ možnosti pre chov oviec, hovädzieho dobytku a koní
- ❖ rozvoj kultúrno – spoločenských aktivít

Cestovný ruch a rekreácia

- ❖ agroturistika s možnosťou poskytovania ubytovania a stravovania
- ❖ možnosti zriaďovania privátneho ubytovania
- ❖ veľmi dobré podmienky pre ďalší rozvoj chalupárstva a chatárčenia
- ❖ možnosti prímestskej rekreácie
- ❖ zriadenie náučného chodníka k archeologickým náleziskám
- ❖ vyznačenie a zriadenie nových trás pre turistiku, cykloturistiku, ako aj bežecké lyžovanie
- ❖ propagácia obce ako atraktívneho územia pre vyššie uvedené činnosti
- ❖ možnosť spolupráce v rámci Mikroregiónu HRIČOV
- ❖ možnosť využitia cezhraničnej spolupráce so zameraním na Českú a Poľskú republiku

6.3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce

Pod trvalo udržateľným rozvojom spoločnosti v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. o Životnom prostredí sa rozumie taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.

Pre trvalo udržateľný rozvoj obce Divina možno odporúčať:

1. Dobudovanie infraštruktúry.

Dobrá infraštruktúra je základným fenoménom pre rozvoj obce. Bez nej nie je možný následný rozvoj rôznych služieb – obslužnej siete, kultúry, spoločenských akcií, sociálnej a zdravotnej oblasti a pod.

2. Vzdelávanie v rámci samosprávy.

Súčasná doba si vyžaduje investície do vzdelávania pracovníkov samosprávy na tému trvalo - udržateľného rozvoja, ale aj v širšom slova zmysle. Pre nedostatok vlastných ľudských zdrojov samospráva má tendenciu zabezpečovať rôzne služby formou externého manažmentu a konzultingu. Perspektívne je možné uvažovať o vlastných kapacitách na spracovanie žiadostí o granty a podporu obce, či jej propagáciu.

3. Podpora trvalo udržateľného rozvoja v oblasti ochrany životného prostredia.

Prepojenie socio-ekonomickej oblasti so životným prostredím formou osvedy medzi občanmi ako aj deťmi MŠ či ZŠ s akcentom na separáciu odpadu. Eliminácia vzniku čiernych skládok. Podpora aktivít spájajúcich ekonomickú, sociálnu a environmentálnu oblasť s poukázaním na ich synergetický efekt.

4. Podpora tvorivosti a inovatívnosti na miestnej úrovni.

Podporovať tvorivých ľudí. Odkúšanie a ocenenie nových myšlienok a projektov, či technológií. Poskytnúť priestor pre nové aj neobvyklé riešenia a ich uplatnenia v praxi.

5. Vytváranie partnerstiev.

Vytváranie partnerstiev a združení s podnikateľmi, inštitúciami a organizáciami pôsobiacimi v regióne obce. Podpora dobrých medziľudských vzťahov, vytváranie priateľského ovzdušia medzi rôznymi vekovými a sociálnymi skupinami občanov.

6. Dobrá komunikácia s občanmi

Šírenie informácií o aktivitách obce s využitím obecného rozhlasu, a televízie, ale aj formou webovej stránky, zasielanie informácií priamo na e-mail občanom a v spätnej väzbe prijímanie ich návrhov či sťažností a ich riešenie.

7. Výmena informácií a skúseností s inými samosprávami

Preberanie pozitívnych riešení, nápadov a činností od samospráv združených v Mikroregióne HRIČOV, ale aj iných samospráv. Výmena skúseností medzi samosprávami nielen na území Slovenska, ale aj v Česku, Poľsku, poprípade aj iných krajín.

8. Spolupráca so Žilinským samosprávnym krajom

Prepojenie na aktuálne regionálne stratégie a programovacie dokumenty vrátane PHSR ŽSK.

6.4 PRIORITY ROZVOJA OBCE DIVINA, CIELE A AKTIVITY

Opatrenie	Popis aktivity	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady
<p>PRIORITA 1. EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE</p> <p>Strategický cieľ – vytvoriť a skvalitniť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s akcentom na zvýšenie domácej zamestnanosti, úrovne a kvality služieb zo strany obce</p> <p>Cieľ 1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce</p>				
1.1.1 Podpora podnikateľských aktivít	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora remeselníckych prevádzok a podnikov na spracovanie miestnych surovinných zdrojov * Vysporiadať pozemky v cieľených lokalitách a dobudovať inžinierske siete * Výroba a predaj suvenírov a predmetov vrátane odznakov, pohľadníc a pod. 	Obec Malí a strední podnikatelia	2016 - 2020	Podľa druhu zvolených aktivít Vlastné zdroje podnikateľov
1.1.2 Rozšírenie obchodnej siete a služieb	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora rozvoja malopodnikateľského sektoru, ako formy samozamestnania * Rozšírenie obchodnej siete – stavebniny, elektrospotrebiče, železiarstvo * Poskytovanie služieb – holičstvo a kaderníctvo, zriadenie bankomatu a pod 	Obec Malí a strední podnikatelia Živnostníci Príslušná banka	2017 - 2019	Podľa druhu zvolených aktivít, súkromné zdroje

PRIORITA 2. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický cieľ – rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce so zohľadnením kvality životného prostredia

Cieľ: 2.1 Rozvoj a skvalitnenie dopravnej infraštruktúry

Cieľ: 2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry

2.1.1 Rekonštrukcia povrchu ciest a miestnych komunikácií	<ul style="list-style-type: none"> * Obnova povrchu vozoviek ciest III. triedy a miestnych komunikácií – viazaná na dobudovanie kanalizácie 	Obec VÚC	2020 - 2022	8 mil. €
2.1.2 Vybudovanie chodníkov v intraviláne	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie projektu * Výstavba chodníkov pozdĺž ciest III. triedy v dĺžke cca 2 km * Vybudovanie chodníkov na cintorínoch 	Obec	2018 - 2022	3 mil. €
2.1.3 Rekonštrukcia lávok a mostov	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie projektovej dokumentácie * Vlastná rekonštrukcia 4 mostov 	Obec	2017 - 2020	600 tis. €
2.1.4 Výstavba parkovísk	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie projektovej dokumentácie * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vlastná výstavba, resp. rozšírenie parkovísk pri kultúrnych domoch, kostole a cintorínoch 	Obec	2017 - 2020	200 tis. €
2.1.5 Rekonštrukcia lesných ciest a ciest do osád	<ul style="list-style-type: none"> * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie príslušnej dokumentácie * Rekonštrukcia lesných ciest 	Obec Urbariát Štátne lesy	2020 - 2026	50 tis. €
2.1.6 Riešenie bezpečnosti cestnej premávky v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Osadenie dopravných zariadení – zrkadlá, retardéry, značky, vodorovné značenie 	Obec VÚC Slovenská správa ciest Polícia SR	Priebežne	Podľa druhu zvolených aktivít
2.1.7 Modernizácia autobusových zastávok	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity 	Obec	2017	3 tis. €

2.2.1 Vybudovanie kamerového systému	* Vybudovanie monitorovacieho bezpečnostného kamerového systému v Divine – I. etapa * Vybudovanie monitorovacieho bezpečnostného kamerového systému v časti Lúky – II. etapa * Nastavenie fotopascí pri čiernych skládkach	Obec Profesijné organizácie	2017 - 2020	5,5 tis. €
2.2.2 Rozšírenie vodovodnej siete a prípojok do časti Lúky a hornej časti obce	* Realizácia investičných aktivít na základe štúdie z roku 2000	Obec	Priebežne	60 tis. €
2.2.3 Výmena vodovodných prípojok	* Výmena a postupná rekonštrukcia vodovodných prípojok – kovových za plastové * Investičné aktivity	Obec	Priebežne	20 tis.€
2.2.4 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	* Dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia	Obec	Priebežne	25 tis.€
2.2.5 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	* Rekonštrukcia systému miestneho rozhlasu	Obec	2018 - 2020	20 tis.
2.2.6 Podpora výstavby IBV	* Výber lokalít podľa ÚPD * Majetkovo právne vysporiadanie pozemkov * Vybudovanie inžinierskych sietí – komunikácií, vodovodu, elektriny * Realizácia IBV	Obec Individuálny stavebníci SEVAK SPP SSE	2017 - 2026	Podľa prebiehajúcich aktivít Vlastné zdroje stavebníkov
2.2.7 Protipožiarne opatrenia	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Vybudovanie vodnej nádrže pre prípad požiaru	Obec	2018 - 2021	10 tis. €
2.2.8 Riešenie komplexného pokrytia signálu a sietí – mobilná sieť, internet, káblová televízia	* Pokrytie mobilnými sieťami * Pokrytie sieťou WIFI * Pokrytie káblovou televíziou	Obec Mobilní operátori Správcovia sietí	Priebežne	Podľa prebiehajúcich aktivít

2.2.9 Kanalizácia	* Vybudovanie kanalizácie * Vybudovanie vlastnej čistiarne odpadových vôd	Obec ŠF EU	2016 - 2020	5 mil.
2.2.10 Podpora chatárčenia a chalupárčenia	* Vytýpovanie vhodných lokalít na výstavbu chat, resp. chalúp podľa ÚPD * Dobudovanie príslušnej inraštruktúry	Obec Samotní záujemcovia	Priebežne	Podľa prebiehajúcich aktivít Vlastné zdroje záujemcov
2.2.11 Starostlivosť o cintoríny	* Zhotovenie oplotenia cintorína v časti Lúky * Rozšírenie hrobových miest v Lúkach	Obec	2016 - 2018	5 tis. €
PRIORITA 3. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Strategický cieľ - skvalitňovanie životného prostredia v obci, odstraňovanie negatívnych javov, osвета a informovanost				
Cieľ: 3.1 Nakladanie s odpadmi, ich separovanie a kompostovanie				
Cieľ: 3.2 Udržiavanie a rozširovanie verejnej zelene, zveľaďovanie verejných priestranstiev a protipovodňové opatrenia				
Cieľ: 3.3 Využitie obnoviteľných zdrojov energie				
Cieľ: 3.4 Osveta v oblasti ochrany životného prostredia				
3.1.1 Rozšírenie separovaného zberu	* Riešenie na základe platnej legislatívy SR a EU	Obec T+T, a.s	2016	2 tis. €
3.1.2 Zriadenie centrálného kompostoviska	* Vytýpovanie vhodnej lokality * Zhotovenie dokumentácie * Zriadenie kompostoviska	Obec	2016 - 2017	2 tis. €
3.1.3 Zriadenie zberného dvora	* Zhotovenie dokumentácie * Zriadenie zberného dvora	Obec T+T, a.s	2016 - 2017	3 tis. €
3.1.4 Likvidácia divokých skládok	* Osveta medzi obyvateľmi za účelom eliminácie negatívnych postojov k životnému prostrediu * Likvidácia skládok	Obec	Priebežne	3 tis. €

3.2.1 Zriadenie prehrádzok v horných častiach potoka Divinka a Lúckeho potoka	* Zriadenie prehrádzok v horných častiach uvedených potokov na zabránenie rýchleho odtoku vôd a tým možností povodní	Obec Stavebná firma	2017 - 2023	5. tis. €
3.2.2 Regulácia Divinského potoka v dĺžke 800 m	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Regulácia brehov v intraviláne	Obec	Štátne lesy	Podľa rozpočtu štátnych lesov
3.2.3 Úprava brehových porastov	* Úprava brehových porastov miestnych potokov * Čistenie tokov	Obec Správca tokov	Priebežne	10 tis. €
3.2.4 Rozširovanie verejnej zelene	* Výsadba zelene so zameraním na oddychové zóny obce * Údržba zelene	Obec	Priebežne	1 tis. €
3.3.1 Využitie miestnych a alternatívnych zdrojov energie	* Spracovanie dreveného odpadu – štiepkovanie, výroba peletiek * Využívanie biomasy a fototerminických a fotovoltaických panelov	Miestny podnikatelia Obyvatelia obce	2016 - 2025	Podľa zvolených aktivít Vlastné zdroje záujemcov
3.4.1 Osveta v oblasti ŽP	* Šírenie osvedy o význame a dôležitosti ochrany ŽP * Osveta medzi občanmi a podnikateľskými subjektmi o význame separácie odpadu	Obec	Priebežne	1 tis. €
PRIORITA 4. ŠKOLSTVO A VZDELÁVANIE				
Strategický cieľ – zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže a vytvorenie priestoru pre obyvateľov prístupom k informáciám s dopadom na zvýšenie zamestnanosti				
Cieľ: 4.1 Rozvoj a skvalitňovanie školskej infraštruktúry				
Cieľ: 4.2 Možnosť rekvalifikačných kurzov pre zvýšenie domácej zamestnanosti				
Cieľ: 4.3 Poskytnutie priestorov pre voľnočasové aktivity				

4.1.1 Rekonštrukcia ZŠ v hornej časti obce	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Rekonštrukcia so zohľadnením ďalšieho využitia budovy	Obec	2018 - 2022	25 tis. €
4.1.2 Prístavba k objektu ZŠ v dolnej časti obce	* Dokončenie prístavby k objektu ZŠ * Vybavenie novozriadených priestorov	Obec	2016 2017	200 tis. €
4.1.3 Výstavba telocvične pri ZŠ	* Vypracovanie príslušného projektu * Vlastná výstavba telocvične * Vybavenie telocvične	Obec	2016 – 2017	450 tis. €
4.2.1 Zriadenie rekvalifikačných kurzov	* Rekvalifikačné kurzy ako fenomén zvýšenia domácej zamestnanosti	Obec Úrad práce	Priebežne	Podľa rozpočtu Úradu práce
4.3.1 Poskytovanie priestorov pre trávenie voľného času	* Poskytovanie ihrísk, kultúrnych domov a telocvične na voľnočasové aktivity	Obec	Priebežne	Podľa požiadaviek občanov
PRIORITA 5. KULTÚRA				
Strategický cieľ - pôsobenie na kultúrne povedomie a tradície obyvateľov usporadúvaním rôznych kultúrnych podujatí organizovaných vlastnými i externými subjektmi				
Cieľ: 5.1 Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci				
5.1.1 Podpora vzniku, resp. rozvoja miestnych záujmových združení a spolkov	* Intenzívnejšie využívanie kultúrnych domov vrátane usporiadania rôznych kultúrnych podujatí * Pokračovanie a podpora kultúrnych tradícií – speváckych a folklórnych vystúpení a festivalov, ako aj miestnych zvykov a obyčají * Organizovanie stretávania sa rodákov * Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni	Obec Súkromní investori Občianske združenia	Priebežne	15 tis. €

5.1.2 Oživenie ľudových tradícií	* Udržanie existujúcich ľudových tradícií. Postupné oživenie ďalších miestnych ľudových tradícií, zvykov - stavanie májov, ľudových veselíc. Podpora remeselnej výroby.	Obec Zájimové združenia Živnostníci Malí a strední podnikatelia	Priebežne	15. tis. €
PRIORITA 6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO				
Strategický cieľ – zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb v obci				
Cieľ: 6.1 Zabezpečenie sociálnych služieb v obci				
Cieľ: 6.2 Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov				
6.1.1 Sociálne služby	* Rekonštrukciou hornej ZŠ zriadiť penzión pre dôchodcov, resp. denný stacionár	Obec	2018 2022	25 tis. €
6.1.2 Zdravotná starostlivosť	* Zriadenie ambulancii všeobecného a detského lekára	Obec Súkromní podnikatelia	Do roku 2026	Podľa zvolených aktivít Privátne investície
PRIORITA 7. ŠPORT				
Strategický cieľ – poskytnutie vyvázenej ponuky športových aktivít občanom				
Cieľ: 7.1 Rozšírenie ponuky športových aktivít rekonštrukciou futbalového ihriska a využitím multifunkčného ihriska a telocvične				
7.1.1 Vybudovanie telocvične	* Zhotovenie technickej dokumentácie * Výstavba telocvične * Využívanie telocvične žiakmi ZŠ, ale aj športovými klubmi	Obec	2016 - 2017	450 tis. €

7.1.2 Rozšírenie ponuky športových aktivít	<ul style="list-style-type: none"> * Zabezpečenie personálnych kapacít * Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia * Podpora vzniku nových športových aktivít napr. aerobik a pod. 	Obec Sponzori	Priebežne	15 tis. €
7.1.3 Podpora súčasného športu a športových aktivít v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora všetkých aktívnych športových klubov – futbalového, stolnoteniseového, cyklistického a i. * Organizovanie športových a kultúrno – športových podujatí v obci o pohár starostu obce 	Obec Sponzori	Priebežne	60 tis. €
PRIORITA 8. CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS				
Strategický cieľ – rozvoj cestovného ruchu najmä s využitím podmienok a poskytovaním reštauračných a ubytovacích služieb				
Cieľ: 8.1 Stratégia rozvoja cestovného ruchu a propagácia obce				
8.1.1 Rozšírenie turistických značených trás a cyklotrás a ich napojenie na turistické chodníky a cyklotrasy v rámci širšieho regiónu a prepojenia Považia s Kysucami	<ul style="list-style-type: none"> * Nové vyznačenie turistickej trasy Divina – Javorník s predĺžením na Brusove s modrou značkou na Brusove * Nové turistické značenie Divina – Marecká lúka – Lúky Nové turistické značenie Marecká Lúka – Hradisko – Veľký vrch * Uvedené trasy využiť na pešiu turistiku, cykloturistiku, v zime na bežky * Podpora rodinných fariem ako základní pre agroturistiku 	Obec Značár Žilina	2016 - 2025	3 tis. €
8.1.2 Podpora rodinných fariem		Obec Súkromní investori a podnikatelia	Priebežne	Vlastné zdroje podnikateľov

<p>8.1.3 Úprava informačného portálu obce s ohľadom na propagáciu obce a jeho pravidelná aktualizácia a celková propagácia obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Propagácia obce na obecnom infokanále * Zhotovenie a osadenie pútačov pri hlavných komunikáciách * Zhotovenie a osadenie informačných tabúl v rozhodujúcich lokalitách obce s turisticko organizačnými informáciami a mapou * Využívanie internetu ako najdynamickejšie sa rozvíjajúceho informačného kanála * Podieľať sa na propagácii obce v rámci informačného centra zriadeného v spolupráci s obcami združenými v Mikroregióne HRIČOV 	<p>Obec Súkromní investori Mikroregión HRIČOV</p>	<p>Priebežne</p>	<p>5 tis. €</p>
<p>8.1.4 Podpora prímestskej rekreácie a turistiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Dobudovanie podporných prvkov – parkovacie plochy, lavičky, stojany na bicykle, obecná zeleň 	<p>Obec</p>	<p>Priebežne</p>	<p>5 tis. €</p>
<p>8.1.4 Propagácia archeologického náleziska</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Zriadenie náučného chodníka * Zriadenie prístrešku v danej lokalite 	<p>Obec Spolupráca s obcou Divinka Značkář Žilina</p>	<p>2017 - 2019</p>	<p>2 tis. €</p>
<p>8.1.5 Soľný prameň</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Znovuobjavenie soľného prameň vo východnej časti obce, jeho propagácia a využitie pre cestovný ruch 	<p>Obec</p>	<p>Do roku 2025</p>	<p>Podľa aktuálnej potreby</p>
<p>8.1.6 Propagačné materiály a tlačoviny</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín a pohľadníc obce a okolia * Vydávanie ročenky Divina 	<p>Obec Podnikatelia v cestovnom ruchu</p>	<p>Priebežne</p>	<p>15 tis. €</p>
<p>8.1.7 Podpora služieb</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora rozšírenia služieb pre potreby cestovného ruchu – parkovanie, obchodná sieť ubytovanie a stravovanie 	<p>Obec Podnikatelia v cestovnom ruchu</p>	<p>Priebežne</p>	<p>Vlastné zdroje podnikateľov</p>

7. ZOZNAM LITERATÚRY

1. Divina. Publikácia vydaná Obecným úradom v Divine 2011
2. Encyklopédia miest a obcí Slovenska. PS Line, 2005.
3. Encyklopédia Slovenska, I. Zväzok, Veda SAV, Bratislava 1977
4. Erb obce Divina. Heraldická štúdia. Bratislava 2003
5. Javorníky – Kysuce. Turistický sprievodca ČSSR. Šport, Bratislava 1984
6. Mazúr Emil: Žilinská kotlina a priľahlé pohoria. Vydavateľstvo SAV, Bratislava 1963.
7. Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja.
8. Návrh územného plánu obce Divina. Textová časť, 2006
9. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
10. Stanovy združenia obcí s názvom Mikroregión Hričov.
11. Súpis pamiatok na Slovensku I. Obzor, Bratislava 1967.
12. Štatistický lexikón obcí Slovenskej republiky. ŠÚSR, Bratislava 2003
13. Štatistické materiály Krajskej správy Štatistického úradu SR v Žiline.
14. Výsledky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011